

שהוא בחי' השפעתו למלאך אחר זולתו המקבל שפעו ממנו. ועד"ז בכללות השתלשלות העולמות וז"ש בע"ח שכל ההשתלשלות עילה ועלול הוא מבחינת חיצונית כו' (ר"ל סדר השתלשלות הוא שחיצונית העליון נעשה פנימית לתחתון משא"כ פנימית העליון אינו יורד למטה לתחתון וכמ"ש מזה ג"כ באגה"ק בסופו וז"ל ועוד זאת כמ"ש לפני לא יראו שפנימית העליון אינו יכול לירד למטה רק חיצוניתו ובחי' אחוריים שהוא נובלות חכמה עילאה וע' מזה ג"כ בד"ה ששים המה מלכות כו') הרי שבכל הנמצאים יש בחינת פנימית שהוא מלשון פנים (וע' בזה אמור צ"ג ב' ע"פ בקשו פני) שפירושו לשון פונה כי פנו אלי כו' אל תפן כו' שהוא בחי' כל עילה שפונה ודבוק בעילתו וחיצונית הוא בחינת השפעת שפעו לחוץ ויש בחינה ממוצעת שהוא בבחי' עצמי שמחבר ב' הכחות הנ"ל (י"ל ששלשה בחינות אלו הן חב"ד הגי' נה"י וע' בע"ח שכו' פ"א ואפשר שזהו ג"כ ענין שבכל כלי יש ג' בחי' פנימי אמצעי חיצון שסימנם סת"ר סוף תוך ראש וכמ"ש במ"א) וג' כחות אלו הן בחי' אברהם יצחק ויעקב. כי אברהם בחינת חסד ומים שיורדים מלמעלה הוא בחי' כח ההשפעה ויצחק בחינת אש שטבעו לעלות ויעקב הוא בחינת בריח התיכון שמבריא ומחבר ב' הכחות כאחד. וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש פי' שהיין הוא מעורר גילוי פנימית הנפש מן ההעלם לגילוי והיינו לפי שהיין טמון ונעלם בענביו ויוצא מן ההעלם ע"כ טבעו לעורר גילוי ההעלם וכל השותה יין פניו מאדימות שהוא גילוי ההעלם והיינו כי הנפש החיצונית מלובשת היא בדם והיין מעורר התגלות פנימית הדם וממילא מתגלה ג"כ פנימית הנפש החיונית המלובשת בפנימית הדם אך אם שותה יותר מדאי גובר עליו השנייה שהוא מחמת ריבוי גילוי ההעלם אין הכלי יכול לקבל רוב אור גילוי פנימית:

ב ומעתה נבא לבאר הטעם שהקרבנות נק' לחם ומאכל. כי הנה פעולת המאכל לחבר חיות הנפש עם הגוף. והגם שבכח הנפש עצמו יש כח ההתפשטות להחיות הגוף. אך אעפ"כ אינו פועל פעולתו אלא ע"י הלחם וכמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד וכתוב וסעדו לבכם עיין בפרש"י פי' שהלחם סועד ומעלה את הלב לקבל החיות מן המוח (כי סעד הוא ענין סמך שלא יפול כמו להכין אותה ולסעדה (בישעה סי' ט) דהיינו שלא תמוט) והיינו אחר שיתברר המאכל באצטומכא שהפסולת וחיצונית שבמאכל נדחה לחוץ והולך דרך הקרביים לחוץ והמוכחר שבו עולה ללב ולמוח ואז יורד חיות מן המוח ללב ולכל האברים. כך עד"מ זה יוכן למעלה דהנה כתיב ואתה מחיה את כולם שחיות כל העולמות הוא ע"ד דוגמא חיות הנפש בגוף שיש בו בחינת פנימית וחיצונית כנ"ל והחיבור הוא ע"י בחי' לחם (וע' בסמוך) והוא ענין הקרבנות והמאכל צריך להתברר תחלה והוא ענין מ"ש וכל קרבי את שם קדשו המו מעי לו כו' שיש מלאכים שהם בחי' עינים עיני ה' ויש בבחי' אונים ויש בבחי' קרביים שהם המבררים כו' שהפסולת נדחה לחוץ שהוא בחי' השפעה חיצונית שיוורד בריבוי השתלשלות עד שמצמיח כל חציר ותבואה וכמ"ש וממגד תבואת שמש כו' והמוכחר עולה ללב שהוא בחי' כסה"כ שהוא רבובת מחנה מיכאל באהבה ומחנה גבריאל ביראה אשר בכללם נק' לב שע"י הקרבנות מן הבקר מן הצאן סועד הלב העליון להיות עולה לקבל חיות מן המוח ריח ניחוח להויה והיינו שבחי' הבהמה עולה בבחי' פני שור וכתוב והחיות נושאות את הכסא כו' (וזהו' וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש. כי על בהמ"ק ארז"ל מכוון לשבתך מכוון נגד שבתך זה בהמ"ק שלמעלה והוא בחינת כסא הכבוד כמ"ש בע"ח שער כסה"כ ועיין בוח"ג שלח קס"א ב' דאקרי קדש הקדשים כו' ותמן הוא לבא שריא כו' וע"י הקרבן נעשה ההעלאה לקבל מבחי' חכמה

גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו) ולכן נקרא ארץ מושבותיכם דייקא שאתם מיישבים אותה וכמארז"ל אית בניך אלא בוניך ע"י ההלכות המלוכשים בדברים תחתונים כמו דומם וצומח שבנסכים וד"ל (ועמ"ש ע"פ וישב יעקב כו' בארץ כנען וזהו כענין ארץ מושבותיכם המבואר כאן שאתם מיישבים אותה וע' בזה בפ' בהר (דק"ה ע"א) ה"ד כי תבאו וגו' ושבתה הארץ נייחא ודאי ועמ"ש סד"ה המגביהי לשבת ועיין ברבות בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז בענין המשל אגוסטוס יושב כו' ע"ש וזהו ועתיק יומין יתיב. ועמ"ש ע"פ תבנה ותכונן עיר סיחון. וע"פ וכל בניך כו' בענין בוניך. ועיין בוח"ג דקמ"א ע"ב ע"פ כתפארת אדם לשבת בית ועמ"ש מענין בית וחצר הפנימית בד"ה וארשתיד ל'):

קיצור. ענין השרפים הם מבחי' יסוד האש האלקי וכמ"כ יש בחינה זו בנפש האלקית רק שהוא כלולה מד"י. וכתוב והוי' יגיה חשכי. והיינו ע"י ק"ש בהתבוננות באמרו הוי' אלקינו ועי"י יבא לבחינת ואהבת. וזהו אש אוכלה. ועכ"ז להגביר רק יסוד האש האלקי אין די כ"א שצ"ל אחי"כ המשכה ע"י מצות וזהו הוקשה כל התורה לתפילין וזהו את הית הגדולה כו' אך בהשבו צריך ליהרהר שלא יפול והיינו על ידי לעולם ירגיז. וזהו ענין מנחה ונסכים. ארץ מושבותיכם:

ענין הנסכים. כתיב בפ' צו (ו' י"ח) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו כו' וארז"ל (פ"ק דנחמ"ג י"ג ב' כ"ח ב' ושאר דוכתי) בשתי אכילות הכתוב מדבר כו' ואחת אכילת מזבח. וצריך להבין ענין הקרבנות שהיו מקריבין ע"ג המזבח מן הבקר כו'. ולמה נק' בשם אכילה כנ"ל וכמ"ש (ויקרא ג' י"א) לחם אשה לה' וכתוב לחמי לאשי כו'. ולהבין ענין הנסכים שהיו מנסכים היין ע"ג המזבח ויורד לשיתיך (סוכה מ"ט א) שמחוללין ויורדין עד התהום אשר הוא לכאורה פלא היפך הקרבן שהוא בחי' העלאה שהיה שוחט הפר או הכבש בחי' חי ונוטל חיותו ממנו שהחיות עולה למעלה וגם עתר ענן הקרבן עולה למעלה אבל הנסכים הן ממוצא ומורידין למטה לתהום. ולמה הנסכים דוקא יין. וגם שהקרבן אינו לריח ניחוח אלא עם הנסכים כמארז"ל (פ"ב דברכות י"ד סע"ב) כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין כו' כובח בלא נסכים ועמ"ש עוד מזה סד"ה ויקהל משה. והענין הוא ע"פ מ"ש ויין ישמח לבב כו' החדלתי את תירושי המשמח אלקים כו' כי שמחה הוא בחי' גילוי ההעלם שע"י היין או כיום חתונתו ושמחת לכבו יוצא העלם ומצפוני לבבו מן ההעלם לגילוי. כי הנה בכל דבר הנמצא במציאות יש בחי' פנימית ובחי' חיצונית. פנימית הוא בחי' קבלת שפעו וחיותו ודביקותו בעילתו. וחיצונית הוא בחי' השפעה לזולתו. כי אין לך עשב כו' שאין לו מזל כו'. והנה בכל פרי או עשב או תבואה יש ב' בחי' טעם הפרי שהוא בחי' רוחני ועצם ממשות הפרי והרי בבחי' הטעם יש ב' כחות כח לקבל שפעו מן כוכבי מרום שהן המצמיחים כמ"ש ממגד תבואת שמש וממגד גרש ירחים. וכן כל כוכב פרטי מצמיח עשב פרטי. וכח ההשפעה להשפיע שפעו וטעמו בגוף חומר הפרי וכן גבוה מעל גבוה. וכן בבחי' החי חיותו שהוא בחי' פנימית ורוחנית הוא דבוק בעילתו שהוא בחי' פני אריה פני שור שבמרכבה. וכנודע לפני אריה הוא מקור נפש החיות לפני שור הוא מקור נפש הבהמות כו' והחיות שמחיה את גוף ובשר הבהמה הוא בחי' חיצונית ועד"ז בבחי' נפש האדם שרש ופנימי הנפש דבוק בעילתו בחי' פני אדם לקבל חיותו וחיצונית הנפש הוא ההשפעה שמחיה את הגוף וכן במלאכים כתיב ומקבלין דין מן דין שהכח שיש במלאך לומר קדוש הוא מקבל מלמעלה כמ"ש כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ונותנים גם כן רשות זה לזה

בשיתין ויורד לתהום הוא ע"פ מ"ש יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים כו' בין מים עליונים למים תחתונים כו' שתחלה היו מים במים שהיו בחי' מים רוחניים ולא גשמיים (ועיי' באלשיך פ' בראשית ע"ט והארץ היתה תהו כו') שהרי כתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים ועיין ברבות בבראשית ס"פ ב' ור"פ תזריע אלא בחי' מים רוחניים שהוא בחי' חכמה וכנודע בענין אור מים רקיע וכן המים אין להם גוון כלל כו' ומקוה מטהר את הטמאים כו' וביום שני שהבדיל בין מים למים אז מים עליונים נעשו רוחניים יותר משהיו קודם ההבדלה ומים תחתונים נתגשמו להיות מים גשמיים כמשל חבית של יין כשהיא מעורבת עם השמרים אין היין צלול והשמרים אינם גסים כ"כ. אבל כשהשמרים נופלים למטה אז היין נעשה צלול והשמרים נעשים גסים מאד כך קודם ההבדלה היו מים במים ואחר ההבדלה מים העליונים נתעלו ברוחני' ומים התחתונים נתגשמו. וביום הג' נאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד הוא התהום שנתרחקו עוד יותר כמאמר גער בהן הקב"ה שהוא בחי' גבורות ודינים יותר וצריכים ברור והוא ע"י נביעתן מתחת לארץ למטה למעלה מתמתקין (עמ"ש בפ' תולדות ע"פ ויחפרו עבדי יצחק ובפ' חקת ע"פ עלי באר כו') וכן לנדה וזבה טהרתן במים חיים דוקא וכן אמרו רז"ל מעין מטהר בכל שהוא (ועיי' ע"פ ויחפרו עבדי יצחק אל"ף פרה). וזהו ענין הנסכים שהיו מנסכים יין ויורד לתהום פ"י שע"י גילוי בחי' פנימית יורד ההמשכה גם למטה מטה ונותן בהם כח להיות יכולים גם הם לעלות בקדש. וזהו בקדש הסך נסך כו'. והניסוך הוא ביין דוקא לפי שאין הגבורות נמתקות אלא בשרשן שהוא בחינת בינה דמינה דינין מתעריין כו'. והטעם שיש חילוק בנסכים בין פר לאיל כו' כמ"ש חצי ההין יהיה לפר ושלישית ההין לאיל כו'. היינו לפי שההמשכה הוא לפי ערך ההעלאה שהעלאת הפר הוא עליית עצמות פני שור יורד ההמשכה מלמעלה ג"כ ביותר ריבוי חצי ההין ויוכל להעלות יותר מדרגות התחתונים ודינים הקשים משאי"כ האיל והכבש שאינן עצם פני שור גם המשכתו אינו כ"א שלישית ההין או רביעית כו'. (ועיי' מענין רביעית ההין בוח"ג פ' שלח קס"ב ב'). בלק דף ר"ד א' ע"פ ומספר את רובע ישראל. ומענין חצי ההין ברע"מ ר"פ תשא דקפ"ז ע"ב ועיי' בפע"ח שער כ"א פ"ז בענין פ"י דודי). וזהו שאמרו רז"ל והשתיה כדת של תורה אכילה מרובה משתיה פ"י שההעלאה הוא ברבוי יותר מן ההמשכה וכמארז"ל אין טפה יורד מלמעלה אלא אי"כ טפיים עולים כנגדו כו' וד"ל ובגמרא (ספ"ד דסוכה דמ"ט ע"א) ע"פ וגם יקב חצב בו אלו השיתין ובמא"א אות י"ד סעיף כ"ג דפ"י יקב יחוד שמות הוי' אלקים שהוא גימטריא יקב והיינו כי הרקיע המבדיל בין מים למים הוא שם אלקים ע"ד כי שמש ומגן כו' ובנסכים כתיב הסך נסך שכר לה' שממשיכים גילוי שם הוי' שהוא הפנימית להיות משמח שם אלקים כנ"ל וזהו ע"י יחוד השמות דהיינו המשכת שם הוי' בשם אלקים והמשכה זו נמשך גם בבחינת מים תחתונים שמתחת לרקיע כו' וזהו וגם יקב חצב בו. ועיי' עוד מענין יקב בוח"א ס"פ לך לך דצ"ו ע"ב. וברע"מ פ' משפטים דקט"ז טע"א פ"י יקב יחוד קדושה ברכה וע"ש דקיי"ט ע"א ובפ' פקודי דרס"ב ע"א ועמ"ש מזה סד"ה ואתה מרבבות קדש:

עילאה ומלמעלה מעלה ועמ"ש בד"ה לבבתי אחותי) וזהו ענין מעשה הקרבנות בחי' העלאה ובחי' מאכל לחבר התפשטות החיות להחיות כל העולמות בבחי' ואתה מחיה כו' ובחי' הנסכים הוא בחי' המשכות וגילוי בחי' פנימית כמ"ש יאר ה' פניו אליך כו' נסך שכר להו"ה בחינת סוכב כל עלמין וזהו יין המשמח אלקים כו' בחי' המשכה מלמעלה למטה (הנה החילוק בין הזבח לנסכים לכאורה הוא ב' דברים. הא' כי הזבח הוא העלאה והלחם שסודע הלב היינו ג"כ שמגביהו שיקבל החיות מהמוח. הב' כי ע"י הלחם הוא כללות התחברות הנשמה בגוף שלולי הלחם היה הנשמה מסתלקת מן הגוף עד"מ ולא היה נמשך ומתגלה אפי' חיצוניות החיות מהנשמה בגוף, אך עכ"ז פנימית החיות התחברות והתפשטות החיות מהנשמה בגוף, אך עכ"ז פנימית החיות הוא עדיין בבחי' העלם בתוך הגוף וההתגלות היא רק בחי' חיצוני' והיין משמח וממשיך גילוי הפנימית כו'. וכך הנמשל למעלה עם היות שע"י הקרבן נעשה והחיות נושאות את הכסא העלאת בחי' ליבא הנ"ל לקבל מבחי' מוחא. ומוזה נמשך להיות ואתה מחיה את כולם שמהלב יוצא החיות לכל האברים, עכ"ז פנימית החיות הוא עדיין בבחי' העלם והגילוי הוא רק בחינת חיצוניות, ולהיות גילוי הפנימית ממש זהו ע"י הנסכים שהן בחי' המשכה וגם גילוי הפנימית כו'. אך אפשר לומר עוד עפ"מ"ש בעי"ח של"ט דרוש ה' ולפעמים התחתון עולה ג"כ ב' בחי' כי לוקח גם פנימית של העליון ואז הוא ממש כמוהו כו' ע"ש. ומה שנת' למעלה בשם העי"ח שפנימית העליון אינו יורד למטה לתחתון, אינו יורד דווקא אבל בבחי' עליי' התחתון לפעמים עולה כ"כ עד שלוקח גם פנימי' העליון כו' ועמ"ש סד"ה שוכה ישראל. ואי"כ לפ"ז אפשר לומר שגם ע"י הזבח וההעלאה שהוא ענין והחיות נושאות את הכסא יוכל להיות ג"כ העליה כ"כ לפעמים עד שלוקח גם פנימית העליון. אך עכ"ז הוא רק דרך עלייה מלמטה למעלה אבל להיות גילוי פנימית העליון למטה ממש זהו ע"י הנסכים. וזהו ענין יין המשמח אלקים שמשמח את ההעלם וההסתר הנמשך משם אלקים שלא יעלים ויסתיר שיהי' גילוי הפנימית למטה (וע' בוח"א פ' נח דף ע' תחת ע"ב וע' בוח"ג ויקרא דף ד' ע"א ע"פ שמו ושכרו דודים וד"ו ב' ויחי דף רמ"ח א')). ולכן לכל קרבן היה נסכים כי עיקר ההעלאה הוא בשביל ההמשכה שאחר כך:

וזהו שאמרו רז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים שאין קרבנו כלום שלא המשך כלום בלא מנחה ונסכים (ולכאורה מגמרא זו יש קצת קושיא על הרמב"ם והרע"ב שכ' בפ"י המשניות פ"ד דמנחות מ"ב דאין הלכה כר"ש דאמר אם היה להם פרים מרובים ולא הי' להם נסכים יביאו פר אחד ונסכיו ואל יקריבו כולן בלא נסכים מיהו לפמ"ש בספר רשב הכהן במנחות שם יתיישב זה וע"ש שדחה דברי התור"ט). וענין מנחה ונסכים הוא בחי' המשכת חב"ד למטה כו'. כי שמן הוא בחי' חכמה שמן שצף ע"ג יין וגם שהרי מכל דבר מוציאין שמו ואפי' מאבנים (והוא הנקרא אָלִים) והיינו לפי שכולם בחכמה עשית כו'. ע"כ נמצא בכל דבר בחי' שמן שהוא בחי' חכמה והסולת שבמנחות הוא בחי' דעת כמארז"ל אין התינוק יודע לקרות כו' וכן אמרו עץ הדעת חטה היתה והנסכים שהם יין הוא בחי' בינה הרי שמנחות ונסכים הוא בחי' המשכת חב"ד למטה ובלעדן לא המשך כלום למטה (ומבואר למעלה דחב"ד היינו בחי' פנימית ואי"כ המשכת חב"ד למטה זהו ענין גלוי הפנימית למטה), וכך ענין ק"ש בלא תפילין כי ק"ש הוא התבוננות בהוי' אחד כלות הנפש בבחי' העלאה ותפילין המשכת אחד על הקלף גשמי ובלא תפילין שלא המשך כלום כ"א ההעלאה כאלו הקריב עולה בלא מנחה כו' וד"ל. וענין הניסוך שהיו מנסכין

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים וגו'. ופי' בזהר (ר"פ שלח קנ"ו א') שיש שני מיני עצים עץ החיים ועץ הדעת והוא דייק איזה מנחה רב כו'. ולהבין זה צריך להבין ענין הקדושה שאמרו רז"ל אדם מקדש את עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה, ואינו ר"ל השראת השכינה לבד שעל זה אמרו בפירוש שכינה